

MEDAL „DZIĘKUJEMY ZA WOLNOŚĆ”

WOLNOŚĆ NASZEGO KRAJU TO BYŁO DZIEŁO TYSIĘCY LUDZI, ICH MYŚLI I CZYNÓW

ISSN 2300 9527

Uroczystość wręczenia medali „Dziękujemy za wolność” XIX edycji. Nowohuckie Centrum Kultury w Nowej Hucie. 31 sierpnia 2019 r

Zarząd Stowarzyszenia Sieć Solidarności, którego celem jest kultywowanie ideałów i wartości oraz tradycji ruchu społecznego Solidarność, uchwałą z dnia 7 kwietnia 2014 roku ustanowił MEDAL „DZIĘKUJEMY ZA WOLNOŚĆ”. MEDAL MA STANOWIĆ SYMBOLICZNE WYRAŻENIE WDZIĘCZNOŚCI I PODZIĘKOWANIA DLA MOŻLIWIE SZEROKIEGO KRĘGU LUDZI, KTÓRZY W OKRESIE PO 13 GRUDNIA 1981 ROKU BRALI UDZIAŁ W TWORZENIU WOLNOŚCI,

NIEPODLEGŁOŚCI, DEMOKRATYCZNEJ I SAMORZĄDNEJ RZECZPOSPOLITEJ POLSKI.

Z okazji 39. rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych oraz powstania „Solidarności” oraz 30. Rocznicy Wyborów '89, Kapituła przyznała Medale „Dziękujemy za wolność” XIX edycji, działaczom Małopolskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” oraz osobom wyróżniającym się aktywnością podczas kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu w czerwcu 1989

roku, a także innym osobom z wniosku osób już medal posiadających. Łącznie przyznano dotychczas 707 medali. W niniejszej XIX edycji przyznano 38 kolejnych medali.

Projekt Medal „Dziękujemy za wolność” realizowany jest przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego. Uroczystość obchodów 30. rocznicy Wyborów '89, pod patronatem Prezydenta m. Krakowa Jacka Majchrowskiego.

DZIĘKUJEMY ZA WOLNOŚĆ

Bogdan de Barbaro

(ur. 07.09.1949 r. Kraków) – profesor nauk medycznych (2007), psychoterapeuta, superwizor Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, członek korespondent Amerykańskiego Towarzystwa

Psychiatrycznego. Ukończył studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie (1973).

Bogdan de Barbaro był jednym z najbardziej aktywnych działaczy „Solidarności” służby zdrowia w Krakowie, a szczególnie AMiPSK (Akademii Medycznej i Państwowego Szpitala Klinicznego), którego liderem był dr Janusz Kutyba. Gdy zaczęła powstawać „Solidarność” znalazł się w gronie Komitetu Założycielskiego, a gdy w lutym 1988 roku odmówiono ponownej rejestracji komisji zakładowej AMiPSK wystąpił wraz z innymi do Sejmu PRL o powołanie Komisji do zbadania potrzeby zmiany ustawy o związkach zawodowych. Wreszcie znalazł się także w Komitecie Organizacyjnym po ponownej rejestracji „Solidarności” w 1989 roku. Brał udział w akcjach protestacyjnych oraz manifestacjach, był zatrzymany wraz z innymi osobami w dniu 3 maja 1986 r. Był także zaangażowany w pomoc medyczną dla osób oraz rodzin działaczy i osób represjonowanych. Bogdan de Barbaro występuje w tzw. sprawie obiektowej (SO) krypt. „Medyk” założonej w celu kontroli operacyjnej studentów i pracowników naukowych Akademii Medycznej w Krakowie. Odznaczony Krzyżem Wolności i Solidarności (2013).

Janina Bartkowska

(ur. 22.09.1941 r.) z zawodu magister terapeuta, członek oraz założyciel Komitetu Organizacyjnego Solidarności Akademii Medycznej i Państwowego Szpitala Klinicznego, sekretarz

Komisji Zakładowej Solidarności. Aktywnie pomagała represjonowanym członkom Solidarności oraz ich rodzinom, organizowała kolportaż wydawnictw książkowych i niezależnej prasy. Brała udział w przygotowaniu wyborów 4 czerwca 1989 oraz obserwowała ich przebieg w gminie Wieliczka. Członek, założyciel Stowarzyszenia Lekarzy Nadziei. Uczestnik Uniwersytetu Chrześcijańskiego w Mistrzejowicach.

Katarzyna Bielańska

(ur. 10.09.1952 r. Kraków) mgr inż. ogrodnik, prowadziła własne gospodarstwo rolne w m. Lusina. W 1980 r. włączyła się w organizację NSZZ RI „Solidarność”.

Była członkiem Wojewódzkiego Komitetu Założycielskiego NSZZ RI „S” w Krakowie oraz Ogólnopolskiego Komitetu Założycielskiego NSZZ RI „S”. Uczestniczyła w strajkach chłopskich w budynku Wojewódzkiej Rady Związków Zawodowych w Rzeszowie. Weszła w skład Kom-

itetu Strajkowego, była jednym z sygnatariuszy porozumień rzeszowskich oraz członkiem Komisji do spraw realizacji zawartego porozumienia.

Po 13 grudnia 1981 r. w obawie przed internowaniem, zaczęła się ukrywać. Ukrywając się pisała i rozsyłała listy wzywające do nieposłuszeństwa wobec władz oraz kwestionujące legalność wprowadzenia stanu wojennego. 4 stycznia 1982 r. aresztowana a 11 lutego 1982 r. Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego skazał ją na karę dwóch lat pozbawienia wolności. Sąd Najwyższy Izby Wojskowej złagodził wyrok do kary 25 000 złotych grzywny i zarządził zwolnienie wymienionej z aresztu.

W 1982 r. włączyła się w organizację struktur Ogólnopolskiego Komitetu Oporu Rolników. W lutym 1983 r. współorganizowała ogólnopolskie spotkanie działaczy NSZZ „S” i NSZZ RI „S” w Domu Rekolekcyjnym Sióstr Karmelitanek w Czernej k. Krzeszowic. Uczestniczyła w spotkaniach organizowanych przez Duszpasterstwo Rolników. Prowadziła kolportaż wydawnictw bezdebitowych. W lutym 1985 r. weszła w skład Grupy Roboczej do spraw Realizacji Porozumień Rzeszowsko-Ustrzyckich. Podczas Wyborów 1989 roku Katarzyna Bielańska była członkiem MKO „Solidarność”. Odznaczona Krzyżem Wolności i Solidarności.

Józef Borowicz

(ur. 18.03.1935 Nowym Targ), ukończył Politechnikę Krakowską (1959). Pracował w Przedsiębiorstwie Budownictwa Terenowego, w ODIM Zakopane, w Biurze Projektów „Balneoprojekt” w Nowym Targu, w Nowotarskiej Spółdzielni Lo-

katorsko-Własnościowej, w Przedsiębiorstwie polonijnym FURS. Był uczestnikiem Komitetu Rewolucyjnego i Pomocy dla Powstania Węgierskiego w Krakowie 1956 r.

Józef Borowicz zakładał "Solidarność", we wrześniu '80 jako jedną z pierwszych w Nowym Targu, w „Balneoprojekcie” i przez cały okres powstawania „Solidarności” byłem czynnym przy jej tworzeniu i or-

ganizowaniu. Cały okres stanu wojennego to nieprzerwana działalność podziemna – od pomocy uwięzionym i ich rodzinom, zbiórki pieniężne, pomoc bieżąca, kolportaż prasy podziemnej i literatury, po udział w manifestacjach. Zaangażował się w pomoc uczniom Liceum im. Goszczyńskiego (którego jest absolwentem) aresztowanym za kolportaż „bibuły” – celem umożliwienia przystąpienia do matur. Był także współinicjatorem powołania Komitetu Obywatelskiego "Solidarność" w Nowym Targu i członkiem zarządu, prowadził intensywną pracę w okresie przygotowawczym do wyborów i w samych wyborach 4 czerwca 1989, w których uczestniczyła cała rodzina.

Wyjątek z pamiętników żony, Bogumiły:

W wyborach czerwcowych jako mężowie zaufania biorą udział wszyscy moi mężczyźni - wyprawiam ich jak na wojnę - własne termosy i kanapki, broń Boże niczego z rąk komisji nie przyjmować, bo nie wiadomo czego mogą się dopuścić, czy ze wszystkich stron głowy – krzyżyk na drogę. Nad ranem – telefony „Mamo, jest”. Wracają w euforii - wygramy, jeśli tylko nie sfałszują wyników. Nigdy już nie przeżyję tego co przeżyłam po ogłoszeniu wyniku wyborów. Mickiewicz pisał o roku 1812 – „zrodzony w niewoli, okuty w powiciu - ja tylko jedną taką wiosnę miałem w życiu” – to właśnie było to.

Jan Ciećkiewicz

(ur. 21.05.1937 r. Kraków) ukończył Wydział Lekarski Akademii Medycznej w Krakowie (1961), po rocznej pracy w szpitalach brytyjskich rozpoczął pracę w II Katedrze Chirurgii

AM. Przez wiele lat kierował Zakładem Medycyny Katastrof i Pomocy Doraźnej CM UJ.

Dr. n. medycznych, wykładowca w Instytucie Nauk o Zdrowiu (Ratownictwa Medycznego) Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Targu. Działacz samorządu zawodowego lekarzy; oddelegowany przez NSZZ „Solidarność” do Komitetu Założycielskiego izb lekarskich. Przez dwie pierwsze kadencje był prezesem Okręgowej Izby Lekarskiej w Krakowie i członkiem Prezydium Naczelnej Izby Lekarskiej.

Członek założyciel NSZZ „Solidarność” w Akademii Medycznej, wiceprzewodniczący Komisji Zakładowej (1980–1989), a następnie jej przewod-

niczący (1989–1993). Po wprowadzeniu stanu wojennego był jedną z najbardziej zaangażowanych osób w działalność struktur podziemnych AM i PSK, zwłaszcza w zakresie pomocy wyciąganych z internowania i więzień oraz osób represjonowanych. Podczas strajku 1988 r. wspierał wraz z innymi osobami z Solidarności służby zdrowia strajk w Nowej Hucie (współpraca z „S” służby zdrowia Huty tzw. ZLZ HiL), pomagał jako kolega opiekować się pobitymi. Był współzałożycielem Stowarzyszenia „Lekarze Nadziei”.

W 1986 roku „S” AM iPSK złożyła wniosek o rejestrację NSZZ „Solidarność”, a po 1989 r. była bodaj pierwszą zarejestrowaną organizacją liczącą 1500 członków, płacących składki. Był w zespole przygotowującym zarys koniecznych zmian w służbie zdrowia dla potrzeb „Okrągłego Stołu”.

Po 1989 roku był radnym woj. Małopolskiego II kadencji (2002–2006); przew. Komisji Ochrony Zdrowia. Odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (2001) i Złotym Krzyżem Małopolski.

Krystyna Czarniecka

(ur. 28.02.1951 r. Zakopane, zm. 3.02.2019 r. tamże) rozpoczęła pracę zawodową jako nauczyciel akademicki w Zakładzie Fizyki Chemicznej Wydziału Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W roku 1980 wstąpiła do Solidarności. W stanie wojennym uczestniczyła w licznych demonstracjach i w „czwartkowych Mszach Św. za Ojczyznę”, odprowadzanych w nowohuckich Mistrzejowicach. Jako chemik pomagała niezależnym fotografom, którzy dokumentowali przebieg wydarzeń stanu wojennego, w przygotowywaniu rozwiązań niezbędnych do chemicznej obróbki filmów negatywnych i powiększeń fotograficznych. Zaangażowała się również w kolportaż wydawnictw podziemnych, prowadziła zbiórkę książek dla uwięzionych i internowanych członków Solidarności, współpracując ze swoim teściem Stanisławem Czarnieckim – kustoszem Muzeum Geologicznego PAN w Krakowie oraz z ówczesnym stowarzyszeniem bibliofilskim „Biały Kruk”. W 1988 roku, po rozbiciu strajku w Hucie im. Lenina, w jej mieszkaniu znaleźli pomoc ukrywający się hutnicy, uczestnicy protestu. W 1989 roku, jako wolontariusz, aktywnie uczestniczyła w kampanii wyborczej Małopolskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” M.in. prowadziła na uniwersytecie stoisko z materiałami wyborczymi podczas spotkań z solidarnościowymi kandydatami na posłów i senatorów. W późniejszych latach była radną miasta Krakowa i reformatorem służby zdrowia.

W 1980 wstąpiła do Solidarności. W stanie wojennym uczestniczyła w licznych demonstracjach i w „czwartkowych Mszach Św. za Ojczyznę”, odprowadzanych w nowohuckich Mistrzejowicach. Jako chemik pomagała niezależnym fotografom, którzy dokumentowali przebieg wydarzeń stanu wojennego, w przygotowywaniu rozwiązań niezbędnych do chemicznej obróbki filmów negatywnych i powiększeń fotograficznych. Zaangażowała się również w kolportaż wydawnictw podziemnych, prowadziła zbiórkę książek dla uwięzionych i internowanych członków Solidarności, współpracując ze swoim teściem Stanisławem Czarnieckim – kustoszem Muzeum Geologicznego PAN w Krakowie oraz z ówczesnym stowarzyszeniem bibliofilskim „Biały Kruk”. W 1988 roku, po rozbiciu strajku w Hucie im. Lenina, w jej mieszkaniu znaleźli pomoc ukrywający się hutnicy, uczestnicy protestu. W 1989 roku, jako wolontariusz, aktywnie uczestniczyła w kampanii wyborczej Małopolskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” M.in. prowadziła na uniwersytecie stoisko z materiałami wyborczymi podczas spotkań z solidarnościowymi kandydatami na posłów i senatorów. W późniejszych latach była radną miasta Krakowa i reformatorem służby zdrowia.

Krystyna Czechmanowska

(ur. 1.08.1943 r. w Krakowie, zm. 5.05.2019 r. tamże), przepracowała w Sądzie krakowskim ponad 40 lat. W latach 80-81 była członkiem NSZZ „Solidarność”

i aktywnie działała w jego strukturach. 13 grudnia 1981 roku po zdelegalizowaniu „S” przez władze, kontynuowała działalność. Głównie pomagała piśmiu „Paragraf”, które w dużej części korzystało z zasobów papieru sądu krakowskiego. Do jej mieszkania przychodził Aleksander (tak go nazywała, chodzi o Al. Herzoga), przynosił jej teksty do przepisywania na matryce białkowe. Pisała często wieczorami na starej maszynie przyniesionej z sądu. Wraz ze swoją szefową Krystyną Dulińską, która w okresie stanu wojennego była kierownikiem w Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego Śródmieście, ukryły na terenie sądu całą dokumentację Związku Solidarność pracowników Sądu krakowskiego. Pomagała także młodzieżowce Konfederacji Polski Niepodległej w której była zaangażowana jej córka Danuta.

Andrzej Dańko

(ur. 14.09.1945 r. Kraków.) W 1974 uzyskał dyplom mistrzowski wydany przez Krakowską Izbę Rzemieślniczą. Pracował w Szpitalu Miejskim w Katowicach, w prywatnym zakładzie w Krakowie, w Fabryce Supertomasyny Bonarka, w Skawińskich Zakładach Materiałów Ogniotrwałych, w Mostostalu Będzin (w Hucie Katowice), w PKP Kraków, jako mechanik w Krakowskich Zakładach Armaturno-KZA (1979-1995).

W 1966 organizator w „Bonarce” wyjazdu na uroczystości milenijne na Jasną Górę. W marcu 1968 uczestnik wieców studenckich w Krakowie. Po 1976 uczestnik kolportażu wydawnictw niezależnych ROPCiO, KOR/KSS KOR, m.in. „Robotnika”. Od IX 1980 w „Solidarności”, od X 1980 członek Tymczasowego Komitetu Założycielskiego w KZA, następnie członek Prezydium KZ, w I 1981, pracownik Sekcji Interwencji MKZ Małopolska, następnie Zarządu Regionu.

W 1966 organizator w „Bonarce” wyjazdu na uroczystości milenijne na Jasną Górę. W marcu 1968 uczestnik wieców studenckich w Krakowie. Po 1976 uczestnik kolportażu wydawnictw niezależnych ROPCiO, KOR/KSS KOR, m.in. „Robotnika”. Od IX 1980 w „Solidarności”, od X 1980 członek Tymczasowego Komitetu Założycielskiego w KZA, następnie członek Prezydium KZ, w I 1981, pracownik Sekcji Interwencji MKZ Małopolska, następnie Zarządu Regionu.

13 XII 1981 jeden z przywódców strajku w KZA; 1982-1988 członek Prezydium TKZ w KZA, współorganizator MKK Podgórze-Łęgoskawina-Wieliczka, 1983-1987 założyciel pisma MKK „Solidarność Podgórze, Łęgu, Skawiny i Wieliczki”, autor, koordynator; 1985-1988 członek MKS Kraków, RKS Małopolska; organizator kolportażu (w strukturach ponadzakładowych), akcji plakatowych, ulotkowych, malowania na murach, pomocy dla represjonowanych, wyjazdów wakacyjnych dzieci działaczy „S” (do Francji na zaproszenie CFC), animator kultury niezależnej w krypcie kościoła oo. Pijarów w Krakowie. Od IX 1988 członek jawnego RKS, 1988-1995 członek Tymczasowego Komitetu Założycielskiego, następnie KZ „S” w KZA.

W 1989 członek KO, uczestnik kampanii wyborczej KO „S”. PO 1989 roku członek Prezydium ZR, szef Sekcji Interwencji. Przez trzy kadencje radny Miasta Krakowa. Od 1995 na rencie, następnie na emeryturze. Działacz Stowarzyszenia dla Małopolski (m.in. wystawy dokumentujące działalność opozycji demokratycznej w Polsce); inicjator, autor wystawy-kalendarium historycznego Drogi do Niepodległości.

Wanda Drabik

(ur. 09.03.1944 Kraków) w latach 1980-1981 – doktor. Przewodnicząca koła NSZZ Solidarność przy Pracowni Badania Sztuki Ludowej, Pracowni IHKM i Pracowni Katalog Zabytków Krakowa, członek redakcji pisma solidarnościowego „Głos PAN-u”. Po ogłoszeniu stanu wojennego była przez wiele lat (1982 – 1989) łączniczką RKW ale także drukarzem, kolporterem, redaktorem technicznym pism podziemnych. Współpracowała w w strukturach podziemnych, m.in. z kolegami: Krzysztof Görlich, Roman Laskowski, Jan Środoń, Józef Śreniowski, Jerzy Zdrada. Ze względu na znajomość języków obcych często miała kontakty i pełniła funkcje tłumacza dla delegacji zagranicznych.

„Głos PANu”, podtytuł: „Pismo Organizacji Zakładowej «Solidarność» w Polskiej Akademii Nauk w Krakowie”, wydawane 20 I – 16 XI 1981 przez KZ „S” przy placówkach i Oddziale PAN w Krakowie; od nr. 9 z podtytułem: „Pismo NSZZ «Solidarność» w Polskiej Akademii Nauk”, od nr. 10 organ ogólnopolski „S” PAN. W składzie redakcji: Wanda Drabik, Krystyna Gąsowska, Teresa Passakas, Jan Środoń (redaktor naczelny), Jerzy Zdrada (do nr. 10), Ingrid Krasińska-Rogala (od nr. 6); od nr. 4 redaktorzy techniczni: Zbigniew Kos, Jacek Kutyba. „Informacja KS w PAN”, pismo codzienne wydawane w Krakowie przez Jana Środonia od 14 XII 1981 przez kilkanaście dni. Ukazało się kilkanaście nr. o obj. 2 s. w formacie A4 w formie maszynopisu w nakładzie kilkudziesięciu egz. Powstawało na podstawie informacji przekazywanych ukrywającemu się wówczas J. Środoniowi przez jego współpracowników z Sekcji Informacji „S” PAN w Krakowie, przede wszystkim przez Teresę Passakas i Wandę Drabik. Rozprowadzane było do wszystkich kół „S” w PAN.

Jan Godlewski

(ur. 14.09.1949 r. Kraków) od 1973 r. do 1988 r. pracował jako inżynier przy badaniach urządzeń chłodniczych w COCH a po połączeniu CEBEA, od 1988 r. w Instytucie Fizyki Jądrowej PAN

Kraków. Od 1997 do 2014 w Europejskim Laboratorium Cząstek Elementarnych CERN Genewa jako koordynator chłodzenia eksperymentu ATLAS.

Jan Godlewski był świadkiem podpisywania Porozumień Sierpniowych 31.08.1980 roku. Zawiózł do Gdańska podpisy załogi CEBEA niezbędne do ich zarejestrowania w MKS. Dwa dni wcześniej był w Stoczni Gdańskiej Krzysztof Pakoński. W „Solidarności” od samego początku w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym CEBEA, tworzył struktury związkowe. Po wprowadzeniu stanu wojennego 13. 12.1981 r., CEBEA było jednym z nielicznych zakładów pracy Krakowa, który ogłosił strajk okupacyjny. Przywódców strajku internowano

a następnie tymczasowo aresztowano. Wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Krakowie z 12.02.1982, za udział w strajku w dniach 14-15.12.1981 r., Krzysztof Pakoński został skazany na 1,5 roku więzienia, Jan Godlewski na 1 rok i Józef Lassota na 1 rok. Wszystkim zawieszono kary na okres 3 lat. Po wyjściu z aresztu, Jan Godlewski kontynuował działalność związkową. Był obok Krzysztofa Pakońskiego inicjatorem i redaktorem pisma członków NSZZ «Solidarność» przy OBR «CeBeA» wydawanego od września 1982 do lutego 1986 r.. Rozpracowywany przez SB w sprawach: SOR krypt. „Mak” nr KR 24608 – Strajk w CeBeA oraz jako figurant w SOS krypt. „Gwasz” nr KR 27516. Prewencyjnie zatrzymywany, zablokowano mu paszport.

Jerzy Grela

(ur. 2.03.1951 r. Kraków) – wykształcenie wyższe, dr nauk technicznych. Pracownik naukowy w Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej O/ Kraków, następnie zastępca dyrektora i dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie, obecnie główny konsultant ds. gospodarki wodnej w firmie MGGP S.A. Przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy VIII w I, II i III kadencji, radny Rady Miasta Krakowa III i IV kadencji. Jest członkiem Komitetu Obywatelskiego Miasta Krakowa.

W 1981 przewodniczący Komisji Rewizyjnej a w 1989 przewodniczący Komisji Zakładowej „S” w IMGW O/Kraków. Brał aktywny udział w wyborach 1989 roku, w DKO Podgórze, odpowiedzialny za obsadę komisji wyborczych przedstawicielami Solidarności w zachodniej części dzielnicy.

Odnaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2011) za działalność w ruchu komitetów obywatelskich.

Leszek Grudziński

(ur. 22.07.1966 r. Kraków) – zaangażowany w budowę struktur Niezależnego Zrzeszenia Studentów Politechniki Krakowskiej w l. 1987 – 90, członek Komisji Uczelnianej NZS,

współorganizator i uczestnik prac Krakowskiej Rady Koordynacyjnej NZS, delgat na dwa zajdzy NZS we Wrocławiu i w Gdańsku w 1989 r. Redaktor, autor tekstów, drukarz i kolporter pisma NZS PK „Próby”. Kolportaż prasy i wydawnictw podziemnych na terenie Politechniki Krakowskiej, domów studenckich i Krakowa. Uczestniczył w organizowaniu manifestacji i protestów m.in. studium wojskowego, marszu gwiazdowego w maju 1989 r.. Autor licznych ulotek i transparentów wykorzystywanych podczas studenckich manifestacji, akcji protestacyjnych i informacyjnych w 1988 roku. Organizator spotkań studentów z działaczami opozycji.

Irena Jasicka

(ur. 25.08.1932 r. Brześć Litewski, zm. 2.05.2006 Kraków). Swoją młodość spędziła w Brześciu nad Bugiem. W 1945 r. przybyła wraz z rodzicami do Krakowa. Ukończyła Politechnikę Krakowską na Wydziale Lądowym, specjalizując się w projekto-

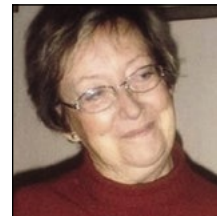
waniu mostów kolejowych. Pracowała od 1955 r. w Biurze Kolejowym PKP do 1981 kiedy przeszła na wcześniejszą emeryturę. Oprócz pracy zawodowej działała w Kole PTTK przy

BPKol. zarówno jako uczestniczka jak i organizatorka.

Zaangażowała się w z entuzjazmem w działalność „Solidarności”. Stan wojenny jeszcze bardziej utwierdził ją w słuszności dotychczasowych działań. Ulotki, podziemne wydawnictwa, ukrywanie powielacza przed bezpieką, chodzenie na Msze św. za Ojczyznę. Podczas Wyborów 1989 r. była bardzo zaangażowana w działalność, głównie w DKO Śródmieście na ul. Manifestu Lipcowego. Później kontynuowała swoją działalność w Komitecie Obywatelskim m. Krakowa, szczególnie w Kole Kleparz-Piasek. Na wniosek Wojewody Małopolskiego uhonorowana Złotym Krzyżem Zasługi za działalność w ruchu komitetów obywatelskich.

W 1990 roku nawiązała współpracę z organizacjami Polaków na Wschodzie. Kierowała ośrodkiem Edukacji Kulturalnej Dzieci Polaków na Wschodzie. Jej pasją było fotografowanie, szczególnie kraju lat dziecińczych.

Bogumiła Jaworska

(ur. 8.07.1935 r. Aniszewko pow. Płońsk), mgr farmacji, ukończyła studia w krakowskiej Akademii Medycznej. Pracę zawodową rozpoczęła w aptece Szpitala Żeromskiego w Nowej

Hucie. Później pracowała w krakowskim Sanepidzie, a następnie, jako kierownik, w hurtowej aptece materiałów opatrunkowych i odczynników do wytwarzania leków recepturowych Zespołu Opieki Zdrowotnej w Krakowie.

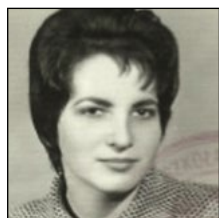
Na początku stanu wojennego Bogumiła Jaworska weszła w skład dziesięcioosobowego Arcybiskupiego Komitetu Pomocy Uwięzionym i Internowanym powołanym w Krakowskiej Kurii.

W roku 1982 organizowała wyjazdy wakacyjne dzieci uwięzionych i internowanych członków Solidarności. Zorganizowała kolonię dzieci w Pćmciu, w Rabce, do których odwoziła na wakacje dzieci internowanych rodziców. Po roku działań ogólnych Bogumiła Jaworska, wykorzystując swój zawód farmaceutki zajęła się przyjmowaniem leków, składowaniem i segregowaniem. Doprowadziło to do wyodrębnienia Apteki Darów. Tę aptekę Bogumiła Jaworska prowadziła samodzielnie, mając jedynie pomoc przy cięższych pracach fizycznych. Codziennie, przez wiele godzin, porządkowała przychodzące leki i wydawała zgłaszającym się z receptami

krakowianom, a także organizowała wysyłkę leków, np. do internatów. W roku 1990, po rozwiązaniu Arcybiskupiego Komitetu Pomocy, Bogumiła Jaworska przeszła z pozostałymi lekami do przejściowo utworzonej Apteki Darów na Uniwersytecie Jagiellońskim. W tym samym czasie z postulatem reorganizacji Przychodni Lekarskiej na os. Widok i zlokalizowania w niej obywatelskiej apteki darów wystąpił Komitet Obywatelski „S” osiedli Widok i Widok Zarzeczce. Bogumiła Jaworska przetransportowała z UJ leki, dając początek Aptece Darów osiedlowego Komitetu Obywatelskiego „S”, którą kieruje do dzisiaj Bogdana Pilichowska. Bogumiła Jaworska, uruchomiła później na osiedlu Widok aptekę leków gotowych, której utworzenie postulował Komitet Obywatelski.

Arcybiskupi Komitet Pomocy Uwięzionym i Internowanym, powołany 19 lutego 1982 roku dekretem ks. kardynała Franciszka Macharskiego. Komitet ten uzyskał siedzibę w budynku Kurii przy ul. Franciszkańskiej w Krakowie. Członkowie Komitetu przyjmowali z regionu Małopolski, a także ze Śląska zgłoszenia o osobach zabranych z domów lub z pracy, zatrzymanych i internowanych oraz o ich rodzinach, prowadzili pomoc prawną. Wyjeżdżali do ośrodków internowania, szpitali i do zakładów karnych, rozwożąc paczki z żywnością, lekami, odzieżą i środkami higieny osobistej.

Jadwiga Jerschina

(ur. 8.01.1942 r. Bogudzińska – Ukraina) - nauczycielka, wysoko ceniona polonistka w X Liceum Ogólnokształcącym w Krakowie. Jako nauczycielka języka polskiego, omawiając literaturę, zawsze starała się w taki sposób ukazywać procesy historyczne i ich bohaterów, by kształtować postawy młodzieży w duchu patriotycznym. Wskazywała fakty, o których prawdziwa wiedza była wówczas często zakazana, jak np. prawda o zbrodni katyńskiej.

Po wprowadzeniu stanu wojennego w grudniu 1981 r. kolportowała m.in. w swoim środowisku nauczycielskim podziemne wydawnictwa, a także książki przemycane z Zachodu. Rozprowadzała kartki okolicznościowe i zdjęcia dokumentujące uliczne konfrontacje z milicją i ZOMO, oraz znaczki wydawane przez Solidarność, zasilające fundusze Związku. Organizowała (wraz z mężem) w swoim mieszkaniu cieszące się dużą frekwencją spotkania z wybitnymi działaczami Solidarności oraz opozycji, dziennikarzami, pisarzami. W czasie pierwszych częściowo wolnych wyborów parlamentarnych w 1989 roku była członkiem Obwodowej Komisji Wyborczej. W tym samym roku była współzałożycielem Komitetu Obywatelskiego „S” osiedli Widok i Widok-Zarzeczce w Krakowie.

Po wprowadzeniu stanu wojennego w grudniu 1981 r. kolportowała m.in. w swoim środowisku nauczycielskim podziemne wydawnictwa, a także książki przemycane z Zachodu. Rozprowadzała kartki okolicznościowe i zdjęcia dokumentujące uliczne konfrontacje z milicją i ZOMO, oraz znaczki wydawane przez Solidarność, zasilające fundusze Związku. Organizowała (wraz z mężem) w swoim mieszkaniu cieszące się dużą frekwencją spotkania z wybitnymi działaczami Solidarności oraz opozycji, dziennikarzami, pisarzami. W czasie pierwszych częściowo wolnych wyborów parlamentarnych w 1989 roku była członkiem Obwodowej Komisji Wyborczej. W tym samym roku była współzałożycielem Komitetu Obywatelskiego „S” osiedli Widok i Widok-Zarzeczce w Krakowie.

Andrzej Karocki

(ur. 1943 r., Lwów). W roku 1980 Andrzej Karocki, będąc na Uniwersytecie Jagiellońskim członkiem Komisji Rewizyjnej Związku Nauczycielstwa Polskiego UJ, współorganizował nowy ruch związkowy,

aktywnie uczestnicząc w kontaktach międzyuczelnianych. Został współzałożycielem NSZZ „Solidarność” na UJ, członkiem Komisji Zakładowej „S” i Komisji Wydziałowej „S” Matematyki, Fizyki i Chemii. Był też cenionym w środowisku uniwersyteckim członkiem podziemnej Solidarności, dbał o wzmacnianie więzi koleżeńskich. Jako członek Senackiej Komisji Socjalnej UJ zorganizował w roku 1984, w 40. rocznicę śmierci legendarnego dowódcy zgrupowań AK mjr. Jana Piwnika „Ponurego”, autobusową wycieczkę członków Solidarności na czerwową uroczystość odsłonięcia jego pomnika przed opactwem cystersów w Wąchocku, połączoną z polową mszą św.

Pod koniec stanu wojennego i bezpośrednio po nim Andrzej Karocki działał w zespole podziemnego Wydawnictwa Libertas. Uczestniczył w pracach redakcyjnych i przygotowawczych do druku, był też kolporterem rozprowadzanych przez Libertas książek II obiegu. Przekazywał je kolporterom na kilku wydziałach UJ, dołączając do sieci systemu ABC. Współorganizował transport z Warszawy do Krakowa maszyny drukarskiej (jednej z pięciu) ze Szwecji.

W roku 1989 Andrzej Karocki bardzo aktywnie współpracował w prowadzeniu kampanii wyborczej Małopolskiego Komitetu Obywatelskiego „S” i kontroli przebiegu wyborów w okręgu Krowodrza i Podgórze, był wiceprzewodniczącym jednej z obwodowych komisji wyborczych na osiedlu Widok w Krakowie. W listopadzie 1989 r. Andrzej Karocki został wybrany na przewodniczącego nowoutworzonego Komitetu Obywatelskiego osiedli Widok i Widok-Zarzeczce, który od 2012 r. ma status stowarzyszenia. Funkcję przewodniczącego zarządu tej organizacji pozarządowej pełni do dzisiaj, był także radnym dzielnicy. Posiada wiele nagród za swoją działalność zawodową w dziedzinie badań naukowych z zakresu elektrochemii miedzi oraz reaktywności kompleksów metali przejściowych, a także medali za działalność. Odznaczony został Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2014), Złotym Krzyżem Zasługi (2010) Złotą Odznaką ZNP (1980).

Jan Klima

(ur. 9.10.1965 r. Niepołomice) – pracownik Krakowskich Zakładach Elektronicznych „Telpod”. W pierwszych latach po wprowadzeniu stanu wojennego (1982-85) związany był z młodzieżowym środowiskiem opozycyjnym „Promieni-

ści”, a także został (1983) członkiem Komitetu Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego, był uczestnik marszu szlakiem I Kompanii Kadrowej.

W 1985 r. podjął pracę w Telpodzie i nawiązał kontakty z podziemnymi strukturami zakładowymi NSZZ „Solidarność”. W l. 1987-1989 redaktor i drukarz pisma „Opornik” – zakładowej gazetki NSZZ Solidarność. 24.10.1988 roku został członkiem Komitetu Organizacyjnego NSZZ „Solidarność” w KZE „Telpod”, a z początkiem 1989 r. członkiem RKS Małopolska.

7.04.1989 r. powstał Wyborczy Komitet Obywatelski „Solidarność” Miasta i Gminy Niepołomice. Jan Klima był organizatorem działalności Komitetu Obywatelskiego w 1989 roku w Zabierzowie Bocheńskim, m.in. zorganizował wspólnie z Janem Żmudzkim, spotkanie wyborcze 25.04.1989 r. z kandydatami do Sejmu: Mieczysławem Gilem i Edwardem Nowakiem.

9.07.1989 r. Wyborczy Komitet Obywatelski „Solidarność” Gminy Niepołomice przekształcił się w stały Komitet Obywatelski Miasta i Gminy Niepołomice, w składzie: Wojciech Wróblewski – przewodniczący, Jan Klima, Karol Podolecki, Jan Żmudzki – wiceprzewodniczący, Stanisław Kracik – sekretarz.

1990 – 1991 delegat na II i III Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność”.

Jarosław Knap

(ur. 13.05.1963 r. Kraków). Brał udział, praktycznie we wszystkich demonstracjach, rozrzucaniu ulotek i mszach za ojczyznę przed kościołem Arka, mszach czwartkowych w kościele w Mistrzejowicach. Był zatrzymany i przesłuchiwany przez MO, w trakcie jednej z demonstracji w Nowej Hucie, szykany ze strony MO w tym nachodzenie znajomych i rodziców przez funkcjonariuszy.

Prowadził aktywna działalność w podziemnych strukturach NZS w okresie studiów od 1985 do 1989 roku. M.in. prowadził kolportaż wielu pism (Hutnik, Promieniści, i innych wydawnictw w tym książek, kaset itd) w ramach struktur podziemnego NZS Politechniki Krakowskiej wraz z Janem Gębskim i Jarosławem Potaszem. Od wprowadzenia stanu wojennego stale współpracował z NSZZ Solidarność Chemia (potem Krakchemia), m.in. szefem struktury Manuelem Lompczykiem – kolportaż ulotek, nocne akcje wyklejania ulotek itd.

Aktywnie działał w ramach Studenckiego Centrum Radiowego Nowinki, emisje materiałów opozycji demokratycznej, w tym stworzenie i emisja reportaży Katyń i Marzec 68. Reportaże powielane były w innych rozgłośniach w Polsce. Brał udział w licznych manifestacjach i akcjach, m.in. w grupie, która zatrzymała w budynku liceum ministra Jacka Fisiaka (17.02.1989 r.), żądając zwolnienia zatrzymanych przez MO kolegów, w próbie okupacji Radia Kraków. W 1989 roku, NZS Politechniki Krakowskiej uhonorował jego działalność przyznaniem legitymacji NZS z numerem 0003.

Aktywnie działał w ramach Studenckiego Centrum Radiowego Nowinki, emisje materiałów opozycji demokratycznej, w tym stworzenie i emisja reportaży Katyń i Marzec 68. Reportaże powielane były w innych rozgłośniach w Polsce. Brał udział w licznych manifestacjach i akcjach, m.in. w grupie, która zatrzymała w budynku liceum ministra Jacka Fisiaka (17.02.1989 r.), żądając zwolnienia zatrzymanych przez MO kolegów, w próbie okupacji Radia Kraków. W 1989 roku, NZS Politechniki Krakowskiej uhonorował jego działalność przyznaniem legitymacji NZS z numerem 0003.

Andrzej Komorowski

(ur. 19.06.1939 r. Warszawa), skończył studia weterynaryjne w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Pracował w Dębicy, Rzeszowie i Krakowie.

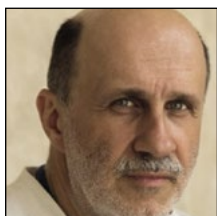
Występuje w aktach SB, już jako chłopak, w organizacji młodzieżowej „Partia Podziemna”, w 1951 r. w miejscowości Stary Lesieniec. Organizacja powiązana była ze „Związkiem Wolnej Młodzieży”.

Działał w NSZZ „Solidarność” od samego początku jej powstania a po wprowadzeniu stanu wojennego w jej podziemnych strukturach, za co został aresztowany w związku z drukowaniem i rozpowszechnianiem „Biuletynu Małopolskiego”. Utrzymywał także kontakty zagraniczne z Biurem Solidarności w Amsterdamie i w Paryżu. SB prowadziła tzw. SOR „Pająk” w jego sprawie.

Podczas wyborów 1989 r. Andrzej Komorowski był członkiem Komisji Rewizyjnej Małopolskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”. Był ponadto odpowiedzialny za przeprowadzenie wyborów w obwodach zamkniętych (wojsko, milicja, itp. służby).

W 1989 r. został wybrany Przewodniczącym Krajowej Sekcji Weterynarii NSZZ „Solidarność”. Od 1991 do 1999 r. był prezesem odtworzonego przy jego udziale samorządu weterynaryjnego - Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej. Komorowski pełnił funkcję Głównego Lekarza Weterynarii od 1997 r. do 2001 r.

Paweł Kurek

(ur. 16.12.1964 r. Kraków), studiował w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Był członkiem Niezależnego Zrzeszenia Studentów (tzw. drugiego NZSu).

Angażował się w działalność w tzw. Kamieniołomie przy kościele św. Józefa w Podgórzu, wykonywał m.in. zdjęcia. Także współuczestniczył w organizacji wielu wydarzeń patriotycznych, kulturalnych związanych z kulturą niezależną (wystawy, przedstawienia, koncerty, opłatki, Dni Kultury Chrześcijańskiej itp.). Brał udział w dystrybucji bibuły a przede wszystkim znaczków pocztowych. Zorganizował w „Kamieniołomie” wystawę znaczków poczty niezależnej z własnych zbiorów (wraz z Adamem Kasprzykiem).

Podczas wyborów 1989 roku działał w DKO Podgórze, w szczególności w okręgu Starego Podgórze. Był odpowiedzialny za obsadę stanowisk członków komisji wyborczych i mężów zaufania ze strony KKO, także za akcje informacyjno-plakato-we w rejonie Starego Podgórze.

Małgorzata Lasota

(ur. 17.05.1953 r. Kraków), w sierpniu 1980 r. wspólnie z Leszkiem Zielińskim, Janem Szwabowskim, Julianem Morawcem oraz innymi osobami była w grupie założycieli pierwszej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Krakowskich Zakładach Elektronicznych Unitra-Telpod. Pierwszym przewodniczącym Komisji Zakładowej Unitra-Telpod w latach 1980-1981 był Leszek Zieliński, zaś Małgorzata Lasota pełniła funkcję członka zarządu.

Po wprowadzeniu stanu wojennego z grupą około 2 tysięcy pracowników – członków Solidarności Małgorzata Lasota nie opuściła zakładu a przystąpiła do akcji protestacyjnej, która następnie decyzją zebranych na wiecu pracowników została przekształcona w strajk okupacyjny. Strajk okupacyjny w zakładzie trwał do 15 grudnia do czasu rozbicia bram wjazdowych i wyprowadzenia strajkujących przez wojsko do podstawionych tramwajów na placu Bohaterów Getta TELPOD był zakładem pracy w którym zdecydowaną większością były pracujące tam kobiety. Przywódcą strajku był Leszek Zieliński, który po strajku został internowany. Następnie prowadziła nielegalną działalność polegającą na kolportowaniu ulotek, brała udział w mężem Mieczysławem w nielegalnych manifestacjach na krakowskim rynku oraz w Nowej Hucie. Brała udział w pracach Tymczasowej Komisji Zakładowej NSZZ Solidarność.

Mirosław Luty

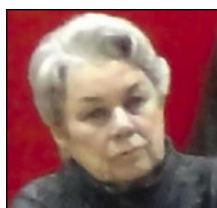

(ur. 22.09.1972 r. Kraków), jako kilkunastoletni młodzieniec brał bardzo aktywny udział w manifestacjach, wiecach i innych wydarzeniach wolnościowych organizowanych przez

Solidarność oraz FMW, głównie w Krakowie oraz w Nowej Hucie, wspólnie z Henrykiem Kowalem i Celiną Balik. Zajmował się kolportażem prasy, wydawnictw, ulotek, książek wydawanych w drugim obiegu. Pomagał także w drukarni sitodrukowej, przygotowywał transparenty, rozklejał plakaty, brał udział w malowaniu haseł na murach, itp. działalności.

Jest pracownikiem Wielkich Pieców Arcelor Mittal w Krakowie.

Irena Łazarska

(ur. 19.03.1934 r. Tarnów Mościce, zm. 6.01.2014 r. Kraków) była nauczycielem akademickim Politechniki Krakowskiej. Działalność rozpoczęła w okresie

pierwszej „Solidarności”, współtworząc w roku 1980 struktury NSZZ „Solidarność” w swojej

uczelnii. Była członkiem Komisji Zakładowej, przewodniczącą Zespołu ds. Interwencji.

W pierwszych dniach stanu wojennego, na spotkaniu, w budynku parafialnym kościoła św. Mikołaja przy ul. Kopernika, powołano w miejsce Komisji Zakładowej 19-osobowy zespół koordynacyjny, w skład której weszła Irena Łazarska. Niosła pomoc rodzinom internowanych i uwięzionych działaczy związkowych, przygotowując również interwencje w sprawie aresztowanych studentów. Uczestniczyła w dystrybucji darów zagranicznych w parafii w Bieńczykach. Jej zadaniem było także zbieranie składek i odprowadzanie 25% z Politechniki do Komitetu Pomocy przy Krakowskiej Kurii. Niezwykle ofiarnie zaangażowała się w spisywanie relacji o trwających aresztowaniach członków opozycji demokratycznej. Irena Łazarska brała udział w wyjazdach do ośrodków internowania, szpitali i do zakładów karnych, rozwołując paczki z żywnością, lekami, odzieżą i środkami higieny osobistej, w organizowaniu pomocy medycznej, także dla tych, którzy wychodzili z więzień po wyrokach.

Irena Łazarska działała bardzo aktywnie w ruchu komitetów obywatelskich, była członkiem Małopolskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” a także Komisji Rewizyjnej. Ze wskazania tego Komitetu została powołana do państwowej Okręgowej Komisji Wyborczej podczas wyborów w czerwcu 1989 r.

Wielką zasługą Ireny Łazarskiej jest stworzenie i pozostawienie niezwykle dokładnie prowadzonej przez nią dokumentacji działań obywatelskich okresu przemian z lat 1989-1993, która stanowi ważny materiał źródłowy dla historyków. Dokumentacja ta trafiła do zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej.

Odnaczona pośmiertnie Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Żdana Łukawiecka-Lassota

(ur. 5.12.1944 r. Śniatyn nad Prutem Ukraina, zm. 18.03.2010 r. Kraków), córka nauczyciela greki i łaciny. W latach 50. wywieziona wraz z rodzicami i dwoma siostrami na Sybir skąd powróciła po ośmiu latach. Ukończyła studia psychologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim i podjęła pracę psychologa w szpitalu MSWiA, skąd w roku 1971 została wyrzucona z powodu poparcia, jakie wyrażała dla protestów robotniczych. Przez 13 lat pracowała w poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży przy Alei Pokoju w Krakowie.

Od 1980 roku aktywnie działała w powstałym wówczas NSZZ Solidarność, będąc przewodniczącą komisji zakładowej i uczestnicząc jako Regionalny Koordynator w pracach Komisji Służby Zdrowia związku. W stanie wojennym wspierała ruch konspiracyjny. Jej mąż Józef Lassota był początkowo internowanym, a następnie aresztowanym i sądzonym za działalność opozycyjną.

W latach 1984-1994 pracowała w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Oświęcimiu. W tym czasie rozpoczęła także swoją działalność społeczną,

której ukoronowaniem było powołanie Towarzystwa Przyjaciół Szkoły Praktycznej w Oświęcimiu. We własnym mieszkaniu, opiekując się, schorowanymi rodzicami, po przejściach wieloletniego zesłania na Syberię, jednocześnie zorganizowała i prowadziła świetlicę opiekuńczo-wychowawczą dla dzieci z rodzin patologicznych z Oświęcimia, a później dla dzieci z rodzin z Pychowic i Osiedla Ruczaj Zaborze, a w dalszych latach także dla usamodzielniających się dziewcząt.

Jadwiga Martyna

(ur. 15.06.1935 r. Lwów), jest córką Józefa Ostafina, skazanego w II procesie WiNu.

W stanie wojennym bardzo ofiarnie pomagała represjonowanym członkom Solidarności i ich rodzinom, w tym również ukrywającym się. M.in. ukrywał się u niej Jan Ciesielski, działacz RKW. W jej mieszkaniu odbywały się spotkania np. jedno z posiedzeń Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność” (TKK), z udziałem m.in. Zb. Bujaka, B. Lisa, Wł. Hardka czy J. Pinióra. Chorego Pinióra własnym samochodem woziła do lekarzy. Była ważnym ogniwem kolportażu niezależnych wydawnictw książkowych i niezależnej prasy. Przepisywała teksty do niezależnej prasy czy oświadczeń i komunikatów. Bardzo uczynna i odważna.

Józef Ostafin

(1894-1947), ps.: „Chudy”, „Ludwik”, „Miłosz”, żołnierz Legionów Polskich, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej i III Powstania Śląskiego, poseł na Sejm RP, referent rolny Wydziału Wojskowego Okręgu AK Kraków, członek organizacji „Raclawice”, oficer „NIE” i DSZ, członek Doradczego Komitetu Politycznego przy Zarządzie Obszaru WiN Południe oraz przy II Zarządzie Głównym WiN.

Jerzy Niewodniczański

(ur. 20.01.1936 r. Wilno) jest światowej rangi naukowcem, wieloletnim pracownikiem Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie (na stanowiskach od zastępcy asystenta do profesora zwyczajnego), gdzie m.in. pełnił funkcje dyrektora Instytutu Techniki Jądrowej, dziekana, a także prorektora uczelni. Przez kilkanaście lat był też – jako podsekretarz stanu – Prezesem Państwowej Agencji Atomistyki w Warszawie. Członek szeregu zespołów ekspertów, w tym Komitetu Naukowo-Technicznego Komisji Europejskiej i Stałego Komitetu Doradczego ds. Zastosowań Jądrowych Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej. Obecnie jest Przewodniczącym Rady Seniorów AGH.

W czasie wprowadzenia w 1981 roku stanu wojennego prof. Jerzy Niewodniczański pracował na Uniwersytecie w Jos, w Nigerii i stamtąd znacząco wspierał finansowo NSZZ „Solidarność” w kraju.

W roku 1989 aktywnie uczestniczył w przygo-

towaniach przez Małopolski Komitet Obywatelski „S” wyborów oraz w kampanii wyborczej. Prowadził też na AGH i w Miasteczku Studenckim niektóre spotkania z kandydatami Solidarności na posłów i senatorów”. „Prof. Jerzy Niewodniczański w czasie wyborów i przed wyborami rozprowadzał materiały wyborcze. Był mężem zaufania Solidarności w Obwodowej Komisji Wyborczej na osiedlu Widok w Krakowie, a jego żona Zofia była ze wskazania Solidarności sekretarzem sąsiedniej Obwodowej Komisji Wyborczej.

Prof. Jerzy Niewodniczański był też członkiem założycielem w 1989 roku Komitetu Obywatelskiego „S” osiedli Widok i Widok-Zarzecze oraz jego wiceprzewodniczącym. Jest wiceprzewodniczącym zarządu tego Komitetu również dziś.

Jolanta Niewola-Staszowska

(ur. 29.08.1929 r. w Zaryczach Wielkich k. Leńcz, zm. 21.10. 2017 r. w Krakowie) Pracowała początkowo w PAN, a następnie w Instytucie Biologii Molekularnej na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Aktywna działaczka NSZZ „Solidarność” UJ. W stanie wojennym bardzo aktywna w organizowaniu zaplecza przepływu informacji w strukturach RKW i RKS Małopolska, oraz kolportażu wydawnictw niezależnych. Wielokrotnie udostępniła mieszkanie dla spotkań tajnych organizacji „Solidarności” UJ. Brała aktywny udział w akcji wyborczej organizowanej przez Komitet Obywatelski w 1989 r., oraz kolejnych kampaniach wyborczych do Sejmu i Senatu. Mąż Jerzy Niewola-Staszowski (1929- 2017), działacz harcerski.

Mirosław Pietkiewicz

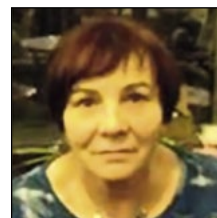

(ur. 01.02.1960 r. Kraków), student AGH. Konstruktor pierwszego nadajnika użytego 15/16 grudnia w Hucie Lenina – „Radio Wola Polska”. Później działał wraz ze Stanisławem Tyczyńskim w podziemnym Radiu Solidarność. Został aresztowany 3 maja 1982 r. i ponownie 12 grudnia 1983 r. Skazany na 2 lata w zawieszeniu na 4 lata oraz grzywnę za to, że: „w dniu 3 maja 1982 r. około godz. 20.00 w Ryńku Główny w Krakowie przy użyciu urządzeń nagłaśniających tj. magnetofonu i głośnika rozpowszechniał nagrany na taśmie magnetofonowej tekst zawierający fałszywe wiadomości mogący wywołać niepokój publiczny lub rozruchy.”

Barbara Siniarska

(ur. 22.03.1948 r. Cieszyn). W dniu wprowadzenia stanu wojennego pracowała w Zakładzie Technologii Chemicznej Wydziału Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego. W latach 1981-1989 była główną kolporterką w Uniwersytecie Jagiellońskim, ponad 150 pism i książek II-obiegowych. Współpracowała głównie z pracownikami Instytutu Filologii Polskiej

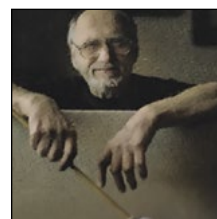
na Wydziale Filologicznym UJ: Andrzejem Roma-

nowskim, Józefem Wróblem, Jolantą Antas oraz z Marią Indyk. Z Biurami Projektów miała kontakt głównie poprzez Zdzisława Bloka. Współpracowała też z nauczycielem historii, Antonim Urbanem z Jaworzna,

który działał na terenie Chrzanowa Trzebini i Jaworzna. Miała też kontakt z Warszawą, dokąd wysyłała książki za pośrednictwem znajomego z Akademickiego Centrum Komputerowego Cyfronet AGH, (Małgorzata Walczak oraz Majka Jamróz). Na Śląsku Cieszyńskim działała głównie poprzez rodzinę mieszkającą na tamtym terenie. Kolportażem zajmowała się też w pracy, w Zakładzie Technologii Chemicznej w pracowniach zlokalizowanych w piwnicy budynku przy ulicy Karasia (obecnie Ingardena), współpracowała głównie z Teresą Życzkowską, Krystyną Czarniecką i Olą Grabowską w Instytucie Matematyki z Markiem Kośkiem, Instytucie Mikrobiologii z Haliną Gabryś. Jak, sama opowiadała, miała „schówek” w bloku w pobliżu Szpitala Narutowicza. Został też jej przydzielony kierowca z AWF-u, o pseudonimie Janek. W marcu 1984 r. uniknęła aresztowania, dzięki uprzedniemu przekazaniu głównego kolportażu Józefowi Wróblowi.

Roman Skowron

(ur. 8.02.1937 r. Środa Wielkopolska, zm. 20.01.2019 r. Kraków), studia artystyczne rozpoczął na Uniwersytecie im. Kopernika w Toruniu, skąd po roku przeniósł się do Akademii

Sztuk Pięknych w Krakowie, którą ukończył w 1960 r. Zajmował się plakatem, grafiką (litografią), polichromią w obiektach sakralnych. W 1960r. został członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków. Od 1972 do 1980 pełnił funkcję Komisarza Generalnego Międzynarodowego Biennale Grafiki w Krakowie. W 1972 roku rozpoczął pracę pedagogiczną na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. W 1980 zaczął pracować w ASP w Krakowie na Wydziale Rzeźby. W czasie pracy w uczelni pełnił szereg funkcji m.in.: w 1981 roku z ramienia Wydziału Rzeźby wszedł w skład senatu.

Od wprowadzenia stanu wojennego prowadził kronikę, która jest unikatowym zapisem jego osobistej działalności konspiracyjnej i stanowi swoisty komentarz do toczących się wydarzeń oraz jego działalności artystycznej. Zaczyna się krótkim wpisem o tym, że 13 XII 1981 r. Wojciech Jaruzelski wypowiedział wojnę narodowi polskiemu. 25 kwietnia 1983r. zaczyna indywidualną akcję druku i kolportażu ulotek sprzeciwiających się stanowi wojennemu, potem dotyczących święta 1 i 3 maja. Rozpoczyna malowanie obrazów o tematyce społecznej, np. Stan wojenny 13 XII. Wykonuje plakaty i ulotki z Wałęsą, zamordowanym w tym czasie Grzegorzem Przemyskiem, o rozbijanych pochodach, więźniach politycznych, ulotki żądają-

ce realizacji Porozumień Sierpniowych, o Solidarności. Uczestniczył w patriotycznych mszach, po których formowano pochody. Dokumentuje wydarzenia na płótnie. Potem rozpoczyna akcję ulotki nt. wizyty Ojca św. Jana Pawła II. W roku 1984 r. artysta kontynuował te wszystkie dotychczasowe prace, drukując ulotki na kolejne wydarzenia, jak

1 maja, wybory, porozumienia społeczne, 11 Listopada, ponowna akcja kartek świątecznych, potem rozsyłając je po Krakowie jak i do innych miast, rozklejając, rozrzucając, wrzucając do skrzynek pocztowych itp. Wziął udział w wystawie plastyków niezależnych w kościele mistrzejowickim, bywał tam coraz częściej, spotykając się z innymi artystami, są kolejne wystawy.

W współpracy z Krystyna Starzyńska, już od dłuższego czasu pracującą dla podziemia (głównie dla TKRH) rozpoczął „ozdabianie” bibuły rysunkami (wersja robotnika z obrazu Stanisława Lentza Strajk. W 100 numerze „Hutnika”, hutnicy, palce w symbolu V, znaki Solidarności, motywy świąteczne itp.). Projektował, drukował i kolportował masę ulotek rocznicowych. Z czasem współpraca z drukarniami podziemnymi rozwinęła się na tyle, że raczej koncentrował się tylko na projektowaniu i malarstwie. Przygotował serię rysunków o ołtarzach Solidarności. Zwieńczeniem jego działalności artystycznej ale i społecznej jest cykl obrazów Drogi Krzyżowej, w których postanowił pokazać wydarzenia począwszy od 13 grudnia, poprzez inne, w których sam uczestniczył, a kończąc stacją XIV - Jezus złożony w grobie, Warszawa – pogrzeb ks. Jerzego Popiełuszki. To kronika stanu wojennego wyrażona w formie artystycznej, a drogi krzyżowej narodu. W kościele Mistrzejowickim w kwietniu 1988 r. artysta po raz pierwszy eksponował cykl Drogi Krzyżowej. Wystawiana była w także latach późniejszych w kraju i za granicą.

W 1989 roku był wiceprzewodniczącym a potem przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”. W 1997 r. został profesorem zwyczajnym. W latach 2002 – 2007 był kierownikiem Katedry Rysunku na Wydziale Rzeźby. W 2007 przeszedł na emeryturę. Zmarł po długiej chorobie.

Roman Soja

(ur. 02.01.1946 r. Dobrzechów), nauczyciel akademicki, geograf: geografia fizyczna, hydrologia. Pracownik naukowo-dydaktyczny IGiPZ PAN, a od 2005 r. Instytutu Geo-

grafii Uniwersytetu Pedagogicznego. Przewodniczący Komitetu Narodowego UNESCO-MaB przy Prezydium PAN. Członek Rad Naukowych Ojcowskiego i Pienińskiego Parku Narodowego, prof. dr hab. Zakładu Badań Geośrodowiska IGiPZ PAN w Krakowie.

Od 1980 r. aktywny organizator NSZZ „Solidarność” w Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, przewodniczący Komisji Zakładowej w swoim zakładzie, członek Komisji Miejskowej w Krakowie.

Od 13 grudnia 1981 r. w tajnych strukturach „Solidarności” w PAN w Krakowie, współpracował

z niezależnymi drukarniami, współorganizator kolportażu i sieci informacyjnej.

W ramach działań organizacyjnych oraz informacyjno-agitacyjnych podejmowanych przez pracowników PAN brał aktywny udział w akcji wyborczej do Sejmu i Senatu prowadzonej przez Komitet Obywatelski w 1989 r.

Andrzej Szczeklik

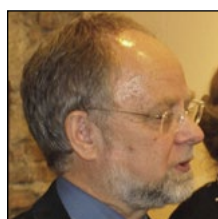
(ur. 29.07.1938 r. Kraków, zm. 3.02.2012 r. tamże) -profesor nauk medycznych, zajmował się kardiologią, pulmonologią, kierownik Kliniki Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, wiceprezes Polskiej Akademii Umiejętności, pisarz i filozof, przyjaciel Piwnicy Pod Baranami.

Był od pierwszych chwil człowiekiem Solidarności. Członek założyciel „Solidarności” w Akademii Medycznej, wiceprzewodniczący Komisji Zakładowej AMiPSK. Za udział w 1 majowej kontrmanifestacji 1 maja 1983 r. został odwołany ze stanowiska prorektora AM i odsunięty od zajęć ze studentami.

W stanie wojennym, klinika na Skawińskiej była ważnym ośrodkiem wspierania Solidarności i opozycji, pomocy medycznej, opieki nad internowanymi, więzionymi oraz osobami represjonowanymi i ukrywającymi się. W 1988 roku prof. Szczeklik był jednym z upominających się o formalne przywrócenie NSZZ „Solidarność” a następnie organizował Solidarność na nowo. Później brał udział w obradach „Okrągłego Stołu” w podstoliku ds. zdrowia, był członkiem Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie oraz członkiem Małopolskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” podczas Wyborów czerwcowych 1989 roku.

Piotr Tomczyk

(ur. 5.12.1947 r. Cieszyn, zm. 5.05. 2014 r. Korzkiew), studiował fizykę na Uniwersytecie Jagiellońskim a następnie pracował w ICHF PAN w Krakowie, gdzie uzyskał stopień dr hab.

W roku 1979/80 przebywał na rocznym stypendium w Imperial College gdzie uzyskał dyplom D.I.C „Diploma of Membership of Science and Technology. W roku 2000 r. zatrudniony na stanowisku profesora AGH na Wydziale Paliw i Energii. W latach 2002-2005 pełnił funkcję prodziekana W latach 2005- 2012 był dziekanem Wydziału Energetyki i Paliw.

W okresie opozycji przedsierpniowej był stałym ogniem sieci kolportażu wydawnictw podziemnych, docierających z Warszawy od 1976, a potem również różnorodnych krakowskich, które pobierał w ING PAN przy Senackiej. W czasach „Solidarności” działał w Komisji Zakładowej Solidarności PAN przy Sławkowskiej jako reprezentant swojej pracowni. W okresie stanu wojennego i później był jednym z ważnych ogniw dystrybucji prasy i doku-

mentów pomiędzy RKW/RKS i innymi strukturami podziemia oraz przedstawicielami „Solidarności” i wolnymi mediami na Zachodzie. Piotr i Jego żona udostępniłi swoje mieszkanie w Krakowie na skrzynkę kontaktową tego kolportażu, a w ich domu na wsi okresowo przechowywali sprzęt drukarski.

Piotr był wzorowym konspiratorem: pomimo intensywnego zaangażowania chyba nigdy nie namierzony przez SB. W celu rozpoznania nowego miejsca dostarczania ulotek Piotr często do pomocy zabierał swoją żonę. Najpierw sprawdzał wiele wariantów i wybierała najbardziej bezpieczny. Dlatego SB nie mogła go namierzyć. Piotr otrzymał ogromną wiedzę konspiratora od swojego ojca Romana Tomczyka, który w 1939 jako żołnierz I I pułku ułanów walczył w kampanii wrześniowej. a potem był w konspiracji w Batalionach Chłopskich i partyzantce AK.

Elżbieta Wenda

(ur.19.09.1944 r. Kraków) była nauczycielem akademickim w Zakładzie Chemii Nieorganicznej Wydziału Chemii UJ. Jej mąż Jerzy Wenda pracował w takim samym charakterze

na AGH. PO wprowadzeniu stanu wojennego oboje doprowadzili do koleżeńkiego porozumienia członków Komisji Wydziałowej „S” Wydziału Chemii UJ i Komisji Zakładowej „S” AGH. Uzgadniali plany działań na najbliższe godziny i dni stanu wojennego, sposób oraz miejsce przechowywania dokumentów lub ich niszczenie. Jerzy Wenda wraz z kolegami rozpoczęli strajk okupacyjny na AGH. Elżbieta Wendowa, w tym czasie, mając od wielu lat sparaliżowaną matkę w domu, na wpół sparaliżowanego teścia w szpitalu na ul. Skarbowej i obłożnie chorą teściową, też w szpitalu na Skarbowej, przeorganizowała swój dom, który na ponad siedem lat stał się regularnym miejscem spotkań, zebrani i narad różnych gremiów ludzi podziemia, aż do wyborów czerwcowych 1989 roku. W sposób nieregularny, ale częsty była kurierem prasy podziemnej, dysponując autem przewoziła „bibułę” do miejsc dystrybucji. Zbierała wśród znajomych większe i mniejsze sumy pieniężne dla uwięzionych i ich rodzin, jak też dla ludzi pozbawionych zarobków, w tym literatów.

Wraz z mężem czynnie uczestniczyła w pracach Małopolskiego Komitetu Obywatelskiego „S”. Jerzy na wyższych szczeblach organizacyjnych (m.in. w wyborach był też mężem zaufania), Elżbieta Wenda natomiast była do dyspozycji Sztabu Wyborczego MKO „S” (ul. Sienna), jako kierowca i transportowiec. Z racji bliskości zamieszkania bardzo często, tuż przed wyborami, korzystano z jej pomocy.

Paweł Węgrzyn

(ur. 3.07.1963 r. Limanowa), ukończył Uniwersytet Jagielloński (1987). Jest dr hab. fizyki. Aktualnie pracuje na Wydziale Fizyki,

Astronomii i Informatyki Stosowanej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Były kierownik Zakładu Technologii Gier UJ i dyrektor Europejskiej Akademii Gier. Obecnie pełni funkcję prodziekana ds. finansowych i administracyjnych. Zaangażowany w działania sieci badawczych, parków technologicznych oraz klastrów uczelni, przedsiębiorstw i instytucji otoczenia biznesu. Były radny miasta Krakowa.

W 1982 roku zaangażowany w protesty uczniów krakowskich liceów, potem studentów. Pomagał w dystrybucji „Tygodnika Mazowsze”. W 1989 roku był członkiem Małopolskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”. W wyborach 4 czerwca 1989 zaangażowany w kampanię wyborczą w DKO Śródmieście, był jednym z mężów zaufania „Solidarności” w komisjach wyborczych. Po wyborach 1989 r., był członkiem prezydium Krakowskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”. Osobiste wspomnienia P. Węgrzyna z wyborów 1989 są umieszczone w opracowaniu „Wybory '89 w Krakowie. Wspomnienia, relacje i dokumenty z kampanii wyborczej Małopolskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność””, pod redakcją Tomasza Gąsowskiego, Kraków: Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, Księgarnia Akademicka 1999.

Władysław Wyka

(ur. 30.08.1955 r. Kraków), za początek swojej działalności opozycyjnej uznaje udział w manifestacjach (1976) po zajęciach „radomskich” - zatrzymania, a także w manifestacjach 1978 r.

Członek „Solidarności” od 1980 roku w Hucie im. Lenina w Pionie d/s Pracowniczych HiL jako v-ce przewodniczący oraz w Komisji Zakładowej „Solidarność” – Domy Kultury Huty im. Lenia – przewodniczący. W latach 1982 -89 jego działalność opozycyjna, koncentrowała się m.in.: w pomocy dla osób represjonowanych i ich rodzin w Duszpasterstwie Hutników, współpracował z „Lekarze bez granic” z Francji oraz z dziennikarzami (Le Monde, Le Figaro). Brał udział w kolportażu i drukowaniu materiałów informacyjnych. Za swoją postawę był aresztowany, a nawet pobity, oraz zwolniony z pracy w HiL. Władysław Wyka brał bardzo aktywny udział w działalności Komitetu Obywatelskiego w Wyborach 1989 roku w Nowej Hucie. Po wyborach był pełnomocnikiem posła Edwarda Nowaka. W późniejszym czasie zaangażował się w działalność samorządową, był radnym I kadencji Rady m. Krakowa, prezesem Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolskich. Prowadził własną działalność gospodarczą.

Jadwiga Zaborska

(ur. 28.09.1950 r.) – mgr matematyki Uniwersytetu Jagielloński. Pracowała na Politechnice Krakowskiej, na wydziale Inżynierii Łądowej jako pracownik naukowo-techniczny, obecnie na emeryturze.

Członek „Solidarności” od chwili powstania, v-ce przew. zarządu Koła Instytutu Mechaniki Bu-

dowli. W stanie wojennym i po jego zniesieniu:

zajmowała się kontaktami (łączniczka) z zakładami, w których był prowadzony strajk, aktywnie uczestniczyła w zbiorce żywności i pieniędzy dla strajkujących zakładów pracy, głównie Huty im. Lenina. Zajmowała się także wytwarzaniem (przepisywanie na maszynie przez kalkę, kserowanie,...) ulotek, i kolportażem podziemnej prasy na PK oraz wymianą ich z innymi uczelniami Krakowa, a także intensywną opieką na rodzinami osób represjonowanych i uwięzionych w stanie wojennym. Z powodu działalności w stanie wojennym otrzymała w październiku 1982 roku powołanie do służby wojskowej, z obowiązkiem stawienia się w każdej chwili do formacji medycznej. W dalszych latach, jej działalność to bezustanna bezinteresowna opieka nad ludźmi starymi i niedołącznymi, bezinteresowna oraz 30-letnia praca sekretarska i redakcyjna związana z działalnością Komitetów Obywatelskich na szczeblu lokalnym i krajowym.

Jan Żmudzki

(ur. 11.09.1952 r. Świętochłowice), członek NSZZ „Solidarność” OBR „Telpod”, uczestniczył w strajku po wprowadzeniu stanu wojennego 14-15 grudnia 1981 r.. Odmówił, wraz z kolegami: Krzysztof Klocekiem i Tomasz Majem, uznania strajku za niebyły, co spowodowało utratę zarobku za ten czas.

Uczestniczył w działalności Wyborczego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” Miasta i Gminy Niepołomice (powstał 7.04.1989 r.). Jan Żmudzki był organizatorem działalności Komitetu Obywatelskiego w 1989 roku w Zabierzowie Bocheńskim. M.in. zorganizował wspólnie z Janem Klimą, spotkanie wyborcze 25.04.1989 r. z kandydatami do Sejmu: Mieczysławem Gilem i Edwardem Nowakiem.

9.07.1989 r. Wyborczy Komitet Obywatelski „Solidarność” Gminy Niepołomice przekształcił się w stały Komitet Obywatelski Miasta i Gminy Niepołomice (w składzie: Wojciech Wróblewski – przewodniczący, Jan Klima, Karol Podolecki, Jan Żmudzki – wiceprzewodniczący, Stanisław Kracik – sekretarz), dla przeprowadzenia wyborów samorządowych w gminie.

Idea Medalu „Dziękujemy za Wolność” narodziła się w środowisku nowohuckiej Solidarności, Jej przedstawiciele, hutnicy stanowią trzon Stowarzyszenia Sieci Solidarności. Dlatego Medal nie jest wykonany z brązu srebra czy złota ale z stali. Jest to kawałek stalowej blachy grubej na 4 milimetry.

Na Medalu wygrawerowane jest nazwisko i imię osoby wyróżnionej oraz numer z ewidencji.